

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30'—
za pol leta „ 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 50'—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vrljaj
vse sadove ©
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.104.

Ivan Pucelj:

Zapravljanje.

V Beogradu sem slišal dostikrat ljudi, ki so jako radi govorili, kako je naša država bogata. In če sem ugovarjal, so pričeli naštevati kako plodno zemljo imamo, koliko gozdov, koliko rud in premoga, koliko vodnih sil in drugega naravnega bogastva. Vselej sem ugovarjal; priznaval pa rad, da so od Boga in prirode pač dani vsi pogoji za to, da bo to tako nekoč tudi v resnici, danes pa smo še jako, jako revni. Kaj pomaga toliko plodne zemlje, če se jo ponekod pa še tako površno, neracionalno in nekulturno obdeluje, kaj pomagajo druga prirodna bogastva, če pa se jih sploh ne izkorišča ali pa le delno, površno, nesistematično, kaj pomagajo silni državni gozdovi, če pa se z njimi bogati samo tujec in par domačih korupcionistov, gozd pa se uničuje in niti ne zasaja. In kaj na posledku pomagajo vsi prirodni zakladi, če pa je državna politika tako zafurana, da ne podpira niti ene panoge državnega in privatnega gospodarstva, če je javna uprava taka, da vse ovira, preprečuje, onemogoča, mesto da podpira in pospešuje! In če končno davčni vijak vse ubija in obrezuspeši! Iz tako prirodno bogate zemlje pa mora narod trumoma po svetu, v tujino s trebuhom za kruhom! Posebno v tistih beograjskih krogih, ki bi radi dobro živeli, pa nič delali, se pogosto sliši ta pesem o našem bogastvu.

Nesporno je torej, da smo mi v prvi vrsti zaradi nesrečnih političnih razmer jako revna in siromašna država. Res je pa tudi, da je letošnja letina daleč pod našimi nadami in pričakovanju! Razen žitaric, ki jih bodo pa prekupčevalci in judje po Banatu pravočasno poskrili in potem podražili, je letina prav slaba. Koruza, glavna hrana prebivalstva po goratih krajih, je povprečno vzeto padla na pridelku pod polovico. Krompirja je mnogo manj, nego se je pričakovalo, fižola ni za seme in bo letos le še delikatesa, kakor kavijar, sena in živinske krme vobče smo pridelali komaj dobro polovico običajnega, pridelka in zadnje jesensko deževje je tudi po vinogradih odneslo vse tisto, kar se je vsaj v tej panogi gospodarstva do zadnjega upravičeno pričakovalo. Živina gre pod ceno, a hleve bo le treba izprazniti. Kratko rečeno: običajna revščina se je letos zaradi tega še podvojila. Nikjer ni denarja. Kadar ga nima kmet, ga nima nihče. Za kmetom opešata tudi trgovci in obrtniki in kriza je splošna. Kaj preostaje v takem slučaju zasebnemu gospodarstvu? Da ne zapravlja, kadar nima. Najpoprej torej preneha zapravljanje. Če pa je pomanjkanje veliko, potem pa se zmanjša tudi poraba potrebnih stvari, časih celo najpotrebnejših. Dostikrat sem že na shodih povedal, da kmet ne kupi novih hlač, kadar so strgane, nego še le kadar ima denar za druge. Kadar ni denarja, prebije z zašitimi. Tega bi se morala gospoda učiti od kmeta! Predvsem pa bi se tega morala naučiti od kmeta tista gospoda, ki vlada, ki gospodari z našim skupnim državnim denarjem. Kajti to, kar vlada premore, to ni njeno, to je njej samo zaupano v gospodarstvu, to so denarji, zbrani od davkoplačeval-

cev, z veliko težavo in trpljenjem zasluženi. Že samo ta činjenica narekuje vladi veliko previdnost. Toda, kaj vidimo in doživljamo in to baš sedaj pod vladno »največjega Slovenca« ali kakor pravi »Slovenec« od petka: pod vladno njegove ekscelence g. dr. Korošca? Vidimo, da ta vlada težke milijone, z muko pridobljene milijone zapravlja za prav nepotrebne stvari, za stvari, brez katerih se je lahko in se zlasti mora biti, kadar ni grošev v žepu.

Pred nedavnim časom je minila deseta obletnica, odkar so srbski polki in drugi Jugoslovanski dobrovoljci prebili fronto sovražnikov nad Solunom. To je bil začetek vračanja v domovino. Torej gotovo velik in važen trenutek in narod, ki bi se v takem trenutku ne spominjal s hvaležnostjo zlasti tistih, ki so dali svoje življenje za to, ne bi bil vreden življenja in obstanka. Toda čemu parade in drugi milijonski stroški?! Po šolah naj bi se mladini tolmačil ta važni dan, kulturni delavci naj bi predavali odraslim, zastave naj bi se razobesile, kdor jih ima, vojaki naj bi dobili boljše menažo, če je še kaj v proračunu; v cerkvah pa naj bi se zbiral narod in pomolil za duše mrtvih junakov. To mislim bi zadoščalo! In če bi sam premijer odslužil slovesno in peto sveto mašo in če bi

zadnje odpel še Te Deum, mislim, da bi svečanost le še povzdignilo ter bi bili vsi veseli, da smo v tako srečnem položaju, da kaj takega sam predsednik vlade osebno opravi.

Toda kaj je naredila vlada Nj. ekscelence g. Korošca v teh težkih časih? Velikanske svečanosti, za katere — se bojim — da ne bo desetine in desetine milijonov dinarjev zadošči. Parade bodo trajale tri dni. Iz cele Evrope so povabljeni visoki gostje, jako dragi gostje. Armade se bodo zbrale iz najoddaljenejših krajev. Gostitve, godbe, množice! V novinarskih krogih v Beogradu so se pogovarjali, da je nad stotisoč vozniških kart izdanih zastoj. Zdaj si torej marsikdo na državne stroške ogleda Beograd.

Ali je bilo teh stroškov potreba? Ali se sme v tako težkih in hudih časih za take stvari zapravljanje iz krvavih žuljev delavca in kmeta nabrati denar? O tem naj premišlja v prvi vrsti tisti slovenski volilec, ki je s svojo kroglico pri zadnjih volitvah omogočil sedanjo vladno g. Korošca! Eno je jasno vsem: ali je g. Korošec tako slab gospodar, da se mu ne smili za take stvari in v takem času zapravljanje težko nabrati davčni denar, ali pa je tako slab šef vlade, da to ne more in ne zna preprečiti, nego je samo »ekscelence«, drugi pa delajo z njim kar hočejo. Eno in drugo je zlo in mora biti odstranjeno!

Dr. I. Rosina:

Kmetska demokracija in Evropa.

Vsak velik pokret — in mi smo velik pokret — gleda sebe in svoje delo v perspektivi (razdalji) stoletij. On je in on mora biti eno izmed gibal svoje dobe, poseči mora v kolesje celega kulturnega sveta in mu soodločevati smer bodočega razvoja. Evropa, ki predstavlja danes še vedno jedro kulturnega človeštva, ga mora aprobirati (odobriti), v njenem zboru mora najti svoje mesto.

Tudi pokret kmetske demokracije si mora tedaj zastaviti vprašanje, kaj on pomeni pred Evropo; kulturno, gospodarsko, politično.

Kulturni pomen.

Po vojni je do tedaj vodeči svet izgubil živce. Nitzschejanstvo, ki je s svojim naukom, da je silni osebnosti in dosledno temu silnemu narodu vse dovoljeno in da se mu ni treba držati nobenih zakonov, razun zakona lastne volje, je doživelo popolen duševni polom. Militarizem posameznikov, ki je v zvezi z buržuazijo (meščanstvom) v svoji silni domišljivosti in častihlepu izzval svetovno klanje, se je videl premagan na tleh. Ogrone mase narodov so spoznale, kaj one pomenijo. Videle so, da če one nočejo več, če stotisoči njih vržejo proč orožje in grejo domov, ni povelja in ni sile, ki bi jih zadržala. Delavske in kmetske mase v vsej svoji širini so ob-

čutile ogromno moč, ki jo kot celina predstavljajo.

Proti nauku o brezobzirni nadvladi posameznika, se je postavil nauk o brezobzirni nadvladi skupnosti. Proti teoriji kapitalizma je postavljena teorija komunizma. Človeku-polbogu, ki žrtvuje skupnost radi poedinca, je stopila nasproti skupnost-bog, ki je žrtvovala poedinca radi skupnosti. Zbegano meščanstvo se je zateklo k nasilju. Proti socialističnim Schutzbundom so organizirani nacionalistično kapitalistični Schutzwehri in Haekenkreutzlerji, Fasciji in Heimwehrovci. Obe strani sta zavrgle zmernost demokracije. Politični umori Liebknechta, Rathenaua, umori Feme itd. so se vrstili in se še vrste. Izgledalo je, da bo Evropa buknila v plamenih meščanskih vojn. V tem splošnem kaosu, v tej splošni neorijentiranosti poveljne družbe, ki je izgubila duševno ravnotežje, je ohranil mirno kri samo eden. Ta eden je — kmet. Vrnil se je s fronte na svoje polje in ga začel zopet orati. Orati in — premišljevat. Spoznal je vso ogromno moč večine, ki jo predstavlja in občutil živo vse krivice, ki so se mu delale skozi stoletja. Stoletja, ko se je njegova zemlja in njegova kri vporabljala za plačilo tujih računov.

Toda ravno ta zavest moči — ogromne številčne premoči, mu je narekovala zmernost

in mu ohranila zaupanje v pravico, ki ga je ves ostali svet izgubil. Mistični zakon njegove zemlje, spoštovanje do izročila, ohranjajoči element konservativnosti njegovega značaja, vse to mu je narekovalo mir. Mir in — delo. In delal je naprej. Vpostavil je gospodarstvo, izoraval polja, kopal vinograd. Toda v njem se je vžgala iskra in začel je iskati pota in načina, da postane ravnopraven član onim, ki jim je moral doslej služiti. Začel se je združevati. Združil se je duhovno in politično, z vsem svojim bistvom v kmetem pokretu, v kmeti demokraciji. Agrarna reforma, ki je razdrobila ogromne komplekse predvojnih posestev, mu je dala novega dotoka sto in sto tisočev novih samostojnih gospodarstev, katerim odgovarja sto in sto tisočev novih kulturnih, v sebi zaokroženih življenjskih edinic, sto in sto tisočev novih svobodnih kmetijskih domov. Ti so pokrili kakor z mrežo človečanstva in kulture cel teritorij poveljne srednje Evrope in mu dali novo življenje; vstal je nov mogočen faktor v javnem življenju Evrope. Kmetstvo v svoji prirojeni religioznosti in demokraciji čustvovanja je postalo moralna in kulturna hrbtnica vseh narodov in držav srednje in vzhodne Evrope.

Gospodarski pomen.

Kakor pa pomeni kmetijska demokracija v kulturnem oziru kamentemelj nasproti nezdravim pojavom duševne neuravnoteženosti in nerovnosti mesta in velemesta, tako drži tudi v gospodarstvu ravnotežje med ekstremi skrajne desnice in skrajne levice. Kajti demokracija čustvovanja odgovarja v kmetijskem pokretu demokracija gospodarstva.

Sistemu velekapitalizma postane posameznik stroj telesno in duševno. On šteje samo kot številka in izgine iz gospodarske pozornice. Ob kopičenju kapitalov se lahko udeležuje svetovne tekme samo par brezimskih družb. V kmetijskem gospodarstvu, kakor so pokazale grandiozne agrarne razstave v Pragi in drugod, se zamore udejstvovati še tako malo gospodarstvo neposredno na svetovnem trgu. Kajti kmetijski socialni princip ne ubija poedinca. On sicer priznava načelno upravičenost samostojnega gospodarskega obstoja samo onemu, ki dela z roko in v potu svojega obraza. Toda priznavajoč osebno lastnino do zemlje, ne nalaga podjetnosti poedinca uzde, ki bi mu odvzela vsako veselje do napredovanja in agilnosti. Kajti zemlja je drugačen faktor proizvodnje kakor stroj. Ta proizvaja isto količino in isto kvaliteto v rokah kogarkoli; zemlja pa zahteva znanja in podjetnosti poedinca, ki za svoje osebno boljše izvršeno delo zahteva boljše plačilo.

Vojna, ki je še bolj centralizirala kapital v rokah par finančnih mogočnikov, je s svojo posledico agrarne reforme povsem dekoncentrirala (razdrobila) in demokratizirala zemljiško posest. Med kapitalističnim zapadom in komunističnim vzhodom Evrope leži ogromen blok kmetijskih držav, organiziranih gospodarstvom na malih in srednjih — vendar svobodnih kmetijskih posestvih, ki zavzemajo celo ozemlje od Baltskega zaliva do Jadranskega in

Črnega morja. Nobenega vprašanja ne more biti, da tvori za te države in te narode kmetijsko gospodarstvo te zemlje ogrodje in cement vsaki nacionalni ekonomiji, da tvori za nje dobrobit te gospodarske demokracije kmetstvo predpogoj in vrelec vsakemu gospodarskemu napredku.

Če se Evropa kulturno in gospodarsko plaši komunizma, ali ni tako organizirana kmetijska demokracija od Baltskega do Jadranskega morja tudi v gospodarskem oziru po bistvu svoje narave same najprirodnejši obrambni val proti ekspanzivnosti komunističnega vzhoda?

Politični pomen.

Evropa vsega tega dolgo časa ni vedela. V kmetijskih pokretnih je gledala prevratni element, ki povečava opasnost komunizma v Evropi in na Balkanu. Zato ji ni bilo neljubo, ko je padel Stambulijski od rok kamarile in zato je še pred štirimi leti odrekla v osebi Stjepana Radića vsako podporo hrvatskemu kmetijskem pokretu.

Danes stoje stvari drugače. Ogromne manifestacije kmetijske demokracije, rumunske v Alba-Julii, češke na agrarnem kongresu v Pragi, a v daleko v največji meri neizrekljiva veličina pogreba našega vodje in predsednika Stjepana Radića je sugestivno pokazala celi Evropi, da so tu na pohodu ogromne sile, ki prevzemajo oblast v svoje roke in ki so na tem, da določajo bodočo usodo svojih narodov. Pokazale pa so ji tudi, da so te sile skozi in skozi demokratične, vsled zavesti svoje organizirane nezlomljive sile, kulturne in številčne, mirotvorne in da preveja te mase globoki duh človečanstva, ki so jim ga udihnil veliki učitelji. Proti katerim dosedanje balkanske politike, katerih zgodovina je polna umorov in bojov, so nastopile ogromne mase prosvitljenega naroda — je nastopila politika narodnih mas kmetijske demokracije. Element javnosti, ki ga te množice prinašajo v temo srednjeevropske, predvsem pa balkanske politike, je edino in največje jamstvo Evropi za mir na Balkanu. Ono preprečuje presenečenja in pristrizje peroti šovinističnemu meščanstvu Balkana, ki s svojo nenasitnostjo preti vedno znova potisniti Evropo v novo svetovno klanje. Grozno ali resnično je, da je moral priti šele 20. junij, da je odprl Evropi oči, da vidi, kje so nevarnosti novih vojn in krvoprelivanja in kdo ustvarja na Balkanu neprestano psihozo umoritev. Danes Evropa ve — in ve za vedno — kdo je na Balkanu prevraten in kdo mirotvoren element.

Cela Evropa je spoznala, da se bori tukaj politika narodnih mas proti politiki zločinskih koterij, da se tu bori mirotvornost proti izzivanju krviželjnega šovinizma, da se tu bori demokracija proti reakciji, da se tu bori Evropa proti Aziji. Mi to čutimo in mi to vemo. Mi vemo, da stoji danes Evropa za nami in da nas je že in da nas še bo podprla v pravičnem boju. In zato vemo tudi s točnostjo abecede, da bode beograjski bolnik — »popil lek ali mu bode to prav ali ne.«

toda zgodovina je nanesla, da si še ne moremo prosto voliti vere in postav, ali mi se temu cilju bližamo. To, kar je zapel Prešeren pred 100 leti, to imenujemo danes boj za svobodno Slovenijo in to mora biti naš politični cilj. To mora biti tista luč v daljavi, ki nam sveti, da ne izgrešimo pravega pota v našem političnem boju.

Gospodarski razlogi.

Mi vemo, da kmečki fant ni prej svoboden in neodvisen gospodar, dokler ni »na svoji zemlji svoj gospod«, t. j. dokler mu oče ne izroči posestva. Dokler fant nima posestva v svoji lasti, mora biti zadovoljen s par dinarji, ki mu jih stisne oče v roko v nedeljo zjutraj, preden se odpravi k prvi maši. Ta denar je pa milost. Če oče hoče, mu dá, če pa noče, mora biti tudi prav. Ravno tako ni fant svoj gospodar, če mora doma polagati račun, kam je denar dal. Šele takrat, ko fant z delom svojih rok svobodno razpolaga in ko ni nikomur več odgovora dolžan, takrat postane gospodar in gospodar.

Kakor pa je cilj vsakega kmečkega fanta, da postane svoj gospodar in svoj gospod, tako mora biti tudi cilj vsakega naroda, da postane svoj gospodar na svoji zemlji.

Mi plačujemo kot celota davke. Ker nimamo svoje države, ampak smo člani državne SHS, se stekajo naši davki v veliko centralno državno blagajno. Če bi bila naša državna uprava taka, kakor bi morala biti, bi moral velik del tega našega denarja prihajati zopet v našo deželo nazaj za izvršitev raznih javnih in občekoristnih naprav. Desetletna izkušnja pa nas uči, da se to ne godi, ampak da mi le plačujemo in plačujemo, prejemamo pa prav malo ali nič. To stanje je neznosno in krivično. In kakor se kmečki fant po pravici brani, da bi dajal ves svoj zaslužek (kot »tabrharc« itd.) doma očetu, ker bi si tudi on rad kupil sam kakšno srajco po svoji volji, tako je tudi v javnem življenju. Tudi mi Slovenci si hočemo za svoj denar napraviti in nabaviti to, kar smatramo mi sami za potrebno.

Če pa hočemo to doseči, moramo postati sami gospodje na svoji zemlji in naš slovenski grunt mora biti prepisan na nas! To pomeni beseda »svobodna Slovenija«!

Na kogar je grunt prepisan, ta si lahko z dohodki grunta postavi taka gospodarska poslopja, kakor jih on sam hoče in želi. On si lahko napravlja pota, kakršna se njemu zde potrebna. Seje to, kar on sam hoče in si kuha to, kar on sam hoče in kar pač zmore. Obleče se tako, kakor je njemu všeč. To je gospodar. Hlapec pa mora jemati to, kar mu dajejo drugi!

Mi pa nočemo biti več hlapci. Mi imamo vse pogoje, da si lahko zidamo in ustanavljamo take šole, ki jih mi sami smatramo za potrebne. Iz naših davkov naj se grade tudi pri nas ceste in železnice, ki jih rabi naše gospodarstvo. In sicer hočemo vse to delati po naši lastni volji, ne pa, da moramo leta in leta moledovati, da nam »milostno« dovoljujejo drugi, kaj da smemo ali ne smemo s svojim denarjem! To pomeni beseda »svobodna Slovenija«.

In ker je ogromna večina prebivalstva v Sloveniji kmečka, zato pravi naša Slovenska kmečka stranka, naj v svobodni Sloveniji vlada in gospodari svoboden kmet, brez komande farovža in mestnega fraka.

„DEČVA“

Zene in dekleta! Poslužujte se naše narodne in poletne noše! Zahtevajte pri vseh trgoveh nagelnovo dečvino blago, ki se prodaja v prid Jugoslovnski Matici in Dečjemu domu.

Za svobodno Slovenijo!

Na ozemlju, ki se razteza od Drave do Jadranskega morja in od Julijskih Alp (Triglav) pa do Sotle in Gorjancev, živi približno en milijon ljudi, ki se med seboj razumejo, ker govore en jezik, namreč slovenski jezik. Ta skupina ljudi živi dalje pod skoro enakim podnebjem in značaj zemlje, ki jo obdelujejo, je skoro enak. Ti ljudje imajo dalje enako versko in posvetno kulturo in civilizacijo, ki je plod tisočletne zgodovine in razvoja. Zato pravijo učeni ljudje — in mi sami to tudi čutimo — da tvorijo ti ljudje eno narodno skupino, t. j. enoten slovenski narod, ki se raz-

likuje od svojih sosedov po jeziku, po svojem mišljenju in po svojem načinu življenja in po svoji kulturi. Slovenci smo torej po rodu in krvi in po svoji enaki miselnosti in zgodovinskem razvoju enota.

Nismo pa še politična enota. Mi nimamo svoje države. Naš pesnik Prešeren je sicer zapel:

»Največ sveta otrokom sliši Slave

Tja bomo našli pot, kjer nje sinovi
si prosti voljo vero in postave«.

Da ne zamudite!

Knjige Kmetijske Matice so deloma že dotiskane, deloma se nahajajo v tisku. Kljub vsem našim pozivom pa nekateri gg. poverjeniki niso še do danes vrnili nabiralnih pol. Ker smo tiskali le malo več izvodov, kolikor je bilo priglašanih naročnikov, opozarjamo že danes, naj gg. poverjeniki, ki še niso storili svoje dolžnosti, takoj zaključijo nabiranje in nabiralne pole vrnejo. Tudi oni, ki bi radi imeli knjige Kmetijske Matice, a jih še niso naročili, naj to takoj store, ker pri najboljši volji pozneje ne bo več mogoče ustreči naročilom. Knjige so izredno lepe in bodo najlepši dar slovenskemu kmetu.

ŠIRITE IN
NAROČAJTE
»GRUDO«

80 let raziskovanja

Je bilo treba, da se odkrije pravi Schichtov način pranja, ki obstoji v tem, da se

ŽENSKA HVALA

vzame za namakanje perila preko noči, zjutraj pa se za izpiranje uporabi

Schichtovo
Terpentin milo

V službi beograjske cincarije.

(Iz zaplenjene številke »Kmetijskega lista«.)

Danes ga menda ni več človeka v Sloveniji, ki ne bi vedel, kaj je beograjska »cincarija«. S to besedo označujemo tisto malo število beograjskih rodbin, ki imajo v svojih rokah vso državno moč in ki mozgajo brez usmiljenja slovenske in hrvaške in seveda tudi srbske kmete, da si polnijo svoje nikdar site privatne bisage.

Danes vemo, s kakšnimi sredstvi se drži ta banda na krmilu. Kdor se jim le količkaj upre in zahteva pravico in red in zakonitost, tega ta klika enostavno proglasi za »sovražnika države« in ga zapre, če pa ne gre drugače, ga pa enostavno — ubije!

Politično orodje cincarije tvori srbijanska radikalna stranka. V tej stranki imajo odločilno besedo beograjski cincariji in zato je ta stranka na celi črti soodgovorna za vse početje cincarjev.

S to stranko pa se je lansko leto zvezala SLS oziroma njen vodja dr. Korošec z blejskim paktom na »življenje in smrt«. Slovenska ljudska stranka je s to pogodbo postala pokorna dekla beograjske cincarije in je zato ravno tako soodgovorna za vse cincarske lumparije kakor radikali.

Služba, v katero se je vpregla Slovenska ljudska stranka po lastni volji, je za Slovence sploh silna sramota, posebej sramotna pa je še za stranko, ki se imenuje »katoliško« in katere šef je katoliški duhovnik!

Glavna naloga namreč in glavno delo, ki so ga dodelili cincarski gospodarji Slovenski ljudski stranki, obstoji v tem, da mora s čistim slovenskim in s čistim katoliškim imenom pokrivati vse cincarske grdobje!

Naštetimo nekatere: Ko je posl. Kosanović razkril strahote beograjske »glavnjače« (beograjski arest), kjer surovi orožniki po pravici ali pa tudi po nedolžnem aretirane ljudi do krvi pretepajo ali pa celo ubijajo, je prevzel odgovornost za to zverinsko početje — dr. Korošec in SLS! Takrat še ni bil dolgo minister in zato je javnost mislila, da bo vsaj za bodočnost napravil red. Ja, kako pa! On ne le da ni odstavil vrhovnih policijskih uradnikov, ki so v prvi vrsti za te zločine odgo-

vorni, ampak je eden izmed njih postal celo namestnik oziroma pomočnik dr. Korošca!! Tako je sklenila beograjska cincarija, dr. Korošec pa je moral ubogati, ker se je sam zapisal cincariji kakor bi se bil zapisal hudču!

Pred par dnevi so v »glavnjači« nekega bivšega ruskega polkovnika tako pretepli, da leži na smrtni postelji! Povsod na svetu bi bil moral zaradi takega škandala iti s svojega mesta odgovorni minister! Dr. Korošec pa ne gre! To je dokaz, da on prostovoljno služi cincariji in da prostovoljno krije vse cincarske grehe in ravno to je za Slovenijo in za Slovence sploh, ne samo za klerikalee, največji škandal in največja sramota, ki si jo moremo misliti! Slovenec in katoliška stranka, ki krijejo ubijalce — kdaj je še to bilo na svetu?

Ali pa umor Stjepana Radića in »tovarišev! Takoj po umoru je dr. Korošec izjavil (in tudi »Slovenec« je tako pisal), da je ta zločin »delo posameznika«. Mogoče je, da je dr. Korošec takrat res tako mislil in to verjel, kar je rekel. Danes pa ve ves svet, da je bil umor skrbno pripravljen in to od skupine ljudi, ki ima menda še danes najboljšo zvezo z radikali in s cincarijo. Danes ve ves svet, da je bil Radić žrtev cincarske zarote! Povsod na svetu bi se človek, ki ima le še iskrico dostojnosti v sebi, od take bande čim prej odmaknil. Kaj pa SLS in dr. Korošec? SLS lepo podpira cincarje dalje! Mar mislite, da je klerikalce kaj sram, če jim kdo reče, da sede skupaj za eno mizo z ljudmi, ki so za umor soodgovorni? Prav nič jih ni sram — še smejejo se!

To je dokaz najstrašnejše moralne pokvarjenosti, kar jo je doživela Slovenija. Še hujše pa je to, da se vesoljna klerikalna Slovenija te moralne propadlosti tudi ne zaveda in je sploh niti ne čuti, ampak ji je čisto prav, da SLS in dr. Korošec še nadalje zakrivajo zločince s slovenskim in s katoliškim plaščem...

Pa naj bo tega dovolj. Če bi hoteli naštetiti vse packarije, ki jih SLS in dr. Korošec prostovoljno zagovarjajo, od laži o stanju v

Macedoniji pa do najnovejših ubojev, bi morali napisati celo knjigo. Odgovoriti pa hočemo na vprašanje, zakaj dela tako SLS in zakaj dela tako dr. Korošec?

Slovenska ljudska stranka z dr. Korošcem na čelu se je postavila na stran beograjskih cincarjev, ki so splošno znani kot največji zatiralci in kot največje pijavke srbskega kmeta, ker se z beograjskimi cincariji vred boji kmečkega pokreta.

Beograjska cincarija dobro ve, da bi bilo takoj konec njenega poseganja v državne blagajne in brezdelnega bogatenja posameznih njenih članov, če bi zmagal v Srbiji naš radićevski kmečki pokret. Takrat bi bilo komande pokvarjene beograjske cincarije konec!

Ravno tako dobro pa ve tudi SLS, da bi bilo i v Sloveniji kmalu konec komande pokvarjene gospode, maziljene in nemaziljene, če bi zmagal radićevski pokret pri nas! Takrat bi bilo tudi pri nas konec komande farovža in mestnega fraka nad kmeti in delavei.

Strah pred našim pokretom pa je združil srbijansko cincarijo s slovenskimi klerikalci. Združila jih je skupna nevarnost in zato se družita v boju proti nam. Za svojo dosedanjo komando nad kmeti se tresejo eni in drugi in samo zaradi komande nad kmeti še za v bodoče — dokler pojde — se je ponižala SLS za ponižno deklo srbijanske cincarije, da bi s pomočjo vlade in vladne moči še zanaprej mogla obdržati slovenske kmete na vrvi, ker jih s svojimi načeli ne more več! I. P.

Koristno za vsako hišo

po nižjih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robe, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Za norca imajo volilce.

(Iz zaplenjene številke »Kmetijskega lista«.)

Stara navada je, da eseslarji vlečejo svoje volilce. Nikoli jim ne povedo, za kaj pravzaprav gre v politiki in tudi nikoli ne tako, kakor je v resnici. Ob volitvah se bore za vero, ko pa imajo mandate, pa plavajo kakor vedo in znajo, samo odkritosrčni ne morejo biti nikoli. Na svoje agitatorje se popolnoma zanese in zato jih politika mnogo ne briga, saj jim volilci ne morejo uiti. Kdor čita »Slov. Gospodarja«, »Domoljuba« in »Slovenca«, se na vsakem stavku lahko prepriča za kako neumne in politično nepoučene smatrajo svoje uboge čitatelje. Včasih pa jim niti to običajno potegovanje ne zadošča, nego počno kar na debelo briti norca iz svojih ubogih volilcev. Tak poseben zanimiv slučaj smo doživeli v sobotnem »Slovincu«. Tam v posebnem telefonskem poročilu »poje slavo« sam sebi iz Beograda gospod Žebot, ta zlatkani poslanec in dika parlamenta, ko je šel, ne čakajoč prvega oktobra, po dijete. Pravi, da je »intervenal« pri vojaški oblasti zaradi jesenskih vojaških vaj in da je vojaške kroge prepričal, da gredo sedaj na orožne vaje najtežje vinogradniki in sadjarji. In je — tako vleče dalje za nos ta zlata duša svoje volilce — dosegel to, da bodo nekateri — ne oproščeni — pač pa uslišani, da se jim orožna vaja preloži na poznejši čas, če bodo svoje prošnje dobro utemeljiti. Kakšna je ta »dobra utemeljitev prošnje« ni povedal.

Ali ni v letu 1928. po Kristovem rojstvu takšno pisanje nekaj strašno ostudnega? Ali pa se morda sam zlatkani Žebot ne zaveda

kakšna velikanska bedarija je to, kar je tu zapisal!? Po zakonu o ustroju vojske poziva in kliče na orožne vaje vojni minister. Vojni minister pa je član vlade, je resorni minister za vojsko v kabinetu g. premijera dr. Korošca. Poklici na orožne vaje pa niso samo vojaška zadeva, nego je to veliko gospodarsko, socialno in dostikrat tudi politično vprašanje.

Zato mora resorni minister za vojsko in mornarico o klicanju na orožne vaje poročati v ministrskem svetu. Temu ministrskemu svetu predseduje formalno, pa menda tudi stvarno, predsednik vsakokrat in ta je sedaj g. dr. Korošec. Kakor vselej, tako je gotovo tudi sedaj o tem referiral na seji ministrskega sveta. In tu je moral o orožnih vajah nekaj slišati tudi g. Korošec. Še več: pod njegovim predsedstvom je moral ministrski svet te namere o orožnih vajah tudi odobriti. Tu je bila prilika za SLS in njenega predsednika g. dr. Korošca, da je orožne vaje preložil na konec novembra, december ali januar, ko kmetje brez razlike na pokrajino lažje gredo na vojaško vajo, nego pa v oktobru, ko je največ dela in je vsako uro kmeta odtrgati od njegovega doma pravi vnebovpijoči greh. Kaj se bo hvalil zlati Žebot v »Slovincu«, kako je hodil po Beogradu okrog oblasti, ko bi pa njegov šef lahko z mezincem zamigal, pa bi letošnjih orožnih vaj sploh ne bilo. To je resnica, takšno je dejansko stanje, vse druge besede in drugačno pisanje pa se pravi imeti volilce za norca!

Ivan Pucelj.

prišli tudi pristaši Slovenske kmetijske stranke, da bi, kakor vzdihuje »Domoljub« slišali oba zvona. Ta je posebno zanimiva in zabavna! Od kdaj pa so »Domoljubovci« za oba zvona? Saj svojih pristašev ne puste nikamor, saj ne smejo drugega brati kot »Domoljuba«, saj je vse drugo greh, kar gospod fajmošter ne priporoči. Tako je na svetu! Kjer imajo moč, tam ne puste nikogar do sape, kjer so pa v manjšini, tam bi jim pa tudi pristaši drugih strank prav prišli, da bi jim na shodu delali družbo. To si je treba zapomniti! Zapomniti pa si je treba še drugo stvar. V »Domoljubu« dopisnik prav sladko pripoveduje, kako je neka sosednja občina dobila od oblastnega odbora 5000 kg brezplačno koruze, naša pa nič. In to pripoveduje tako, kakor da je to zakrivila večina občinskega odbora, ker ni njihove stranke. Prav hudobno je to zavito in jih je zato udarilo nazaj po zobeh. Župan je sam osebno pred cerkvijo pojasnil, da občina in županstvo ni nič zakrivilo, ker je bila prošnja vložena pravočasno in potem še dvakrat. Torej trikrat! Odgovor pa je bil, da koruze nimajo več. Če pa »Domoljubov« dopisnik več ve o tem, potem pa samo izdaja to, kar oblastni odbor taji. Izdaja to, da oblastni odbor te koruze, ki je kupljena za davčni denar, torej za denar vseh in ne samo klerikalcev, da te koruze ni pravično in enakomerno razdelil, nego jo je dal samo tja, kjer so klerikalni župani. Če mislite, da nas boste s tem spravili na kolena, se motite. Mi ne prosimo milosti, nego to, kar je naše, in davčni denar je last vseh in ne samo klerikalnega oblastnega odbora. Čujemo, da pride v najkrajšem času poročati tov. Pucelj in takrat se bomo o vsem pogovorili.

D O P I S I

Guštanj. Tukajšnji Nemci se potegujejo za nemško šolo. Ker je pa za otvoritev nemške šole premalo nemških otrok, zbirajo podpise med Slovenci. Gotovo je, da je za marsikoga znanje nemščine prav koristno, toda vsaka stvar mora imeti svoje meje. Ko bi se ljudje zadovoljili s po zakonu dovoljenimi tremi urami pouka nemščine na teden, bi se nemščina že davno poučevala. Ljudje pa hočejo vse kaj več, več nemščine menda z ozirom na tajno razširjevanje vesti, da se priključi Mežiška dolina v najkrajšem času — Avstriji. Čudimo se, da oblasti in orožniki, ki so tako skrajno pazljivi napram sestankom Kmetско-demokratske koalicije, tega ne vidijo. Socialisti se bodo potegovali za uvedbo tedensko triurnega pouka na slovenski osnovni šoli v Guštanju, apelirali pa bodo, da se kot kompenzacija istočasno uvede triurni slovenski pouk na nemški šoli v Pliberku (Koroško). Tako, res pravično stališče, zastopamo tudi mi, pristaši KDK.

Šmihel-Stopiče. »Slovenec« z dne 25. septembra je kakor z velikim bobnom razglasil izid naših obč. volitev. Pozna se mu, da izida volitev ni vesel, vendar bobna, da bi se slišalo tam, kjer jim naše razmere niso znane. Naša občina je že od nekdanj v klerikalnih rokah, zato se jim prav nič ni treba bahati, kakor bi bili napredno gospodarstvo razpodili. Če se še danes potegujejo za bivšega župana Vovka, kateri je tako vodil občinsko blagajno, da je moral na podlagi naše revizije vrniti 7922 Din, potem lahko vsak pozna njih moralo. Neki njihov trden pristaš je nekoč izjavil, da je zato pri Slov. ljudski stranki, da »žiher krađe in goljufa, pa mu vse odpustijo«. Kar se pa tiče njihove zmage, ko se bahajo, da imajo tričetrtinsko večino, bi jih vprašali, kateri stranki pripadajo volilci, ki so se držali volitev. V naši občini je namreč okoli 2000 volilcev in od teh so dobili ti bahači

798 glasov na petih listah. Kje je tukaj tričetrtinska večina. Priznamo, da so se zdržali tudi njihovi pristaši volitev, pa ja ne menda zato, ker so tako zadovoljni z njih komando. Vedo, da ti volilci, ki sedaj niso šli volit, so na potu k iztreznjenju in so izgubljeni zanje. Sicer so jih pa te volitve stale par vagonov cementa, katerega so dobili samo dobri priganjači nekaj koruze, papirja, izrabljanja vere, potem ravnopravnih obljub, kakor delitev obč. za Valto vas, cesto v Drganje selo, vodovod v Smolenjo vas, za šolo na Mali Slatenk 40.000 Din, za kapnico na Petanih 10.000 Din itd., pa še Vardar cigarete, katere je dobri g. kaplan Pečnik delil kot varuh škrinje SLS med volitvijo na volišču na Malem Slatenku. Ne vemo, kako se to sklada z volilnim zakonom, naj bi se pa za to brigale pristojne oblasti. Protir volitvam je vložena pritožba, ker srezko poglavarstvo ni hotelo razveljaviti ene liste, na kateri sta bila dva ponarejena podpisa in ker so preoblekli tudi nekega vojaka, ki je prišel za par dni na dopust in ga gnali na volišče. Toraj je bila zmaga SLS na najboljši pošten način pridobljena. Že prej se je videlo, da se boje razcepljenja in propada, zato so napravili kar pet list, da bodejo ja vsi zadovoljni, ko so pa v ponedeljek prišli skupaj, da bodo določili kandidata za župana, so pa prišli v popolno nesoglasje in jih je naša pritožba rešila teh skrbi za nekaj časa. Dalje po potrebi.

Turjak. 23. septembra je imel pri nas shod poslanec SLS g. Škulj. Udrihal je po naši stranki, kakor je to navada in za vse slabe stvari je dolžil samo druge. Povedati pa ni hotel, da je vsega težkega stanja kriv sedanj režim, ki ga nosi g. Korošec in klerikalna stranka in da še vedno podpirajo tisto vladino večino, ki je dala iz svojih vrst morileca Račiča. Govoril je tudi o koruzi, ki jo je razdeljeval med občine oblastni odbor in je to stvar eden njegovih prijateljev položil tudi v »Domoljuba«. Tam beremo, da jim je moralo biti jako dolgčas, ker jih je bilo tako malo in da je eden celo vzdihoval, zakaj niso

POLITIČNE VESTI

Vlada mora dati takoj denar!

Nesrečna vas Gor. Jezero pri Cerknici je do tal pogorela. Že itak siromašno kmetško ljudstvo je ostalo brez krova, obleke in hrane. Naši pristaši iz okolice so takoj organizirali poseben odbor, ki zbira darove in podpore za pogorelece. Klerikalni »Slovenec« je z debelimi črkami zapisal, da dobe pogorelci od vlade 2 milijona dinarjev. Jesen je tukaj, dež in mraz pritiskata, a nesrečni pogorelci še sedaj niso dobili obljubljenih dveh milijonov. Kam je dala vlada ta dva milijona, namenjena pogorelecm? Potreba je nastopila največja in pozivamo vlado, da dva milijona takoj nakaže.

Agrarna reforma.

Že pokojni Pavle Radić je predložil skupščinskemu odboru v sprejetje načrt zakona o izvedbi agrarne reforme v Dalmaciji. Odbor je ta načrt sprejel in kralj mu je dal pred-sankcijo. Radikalni so z otvoritvijo krize vlade prepričali, da ta zakon ni bil sprejet. Radić netunskih konvencij so zopet spravili to vprašanje na dnevni red in v skupščino. Radikalni in to pot tudi klerikalci so se postavili na stališče, da je tudi sedaj treba prepričati, da se ta zakon sprejme in res se jim je posrečilo, da so ga odložili, češ to vprašanje se mora se preštudirati. Deset let že študirajo, pa bodo še 10 let, če jih ljudstvo ne bo preje pognalo iz skupščine. Klerikalci se boje dalmatinskega zakona o agrarni reformi zato, ker vedo, da mora priti takoj za njim zakon o izvedbi agrarne reforme. Naša zahteva je, končna izvedba agrarne reforme in ne bomo preje odnehali, dokler ne dosežemo tega cilja. Na Češkem, kjer je kmetška stranka močna, imajo to zdavnaj urejeno, kljub klerikalnemu odporu. Vsaka naša resolucija, vsako zborovanje mora vsebovati zahtevo po izvedbi agrarne reforme.

Dr. Korošec in Orjuna. Dr. Korošec je podelil vsem orjunašem karte za brezplačno vožnjo v Beograd pod pogojem, da se udeležijo v uniformi proslave v Beogradu, ki se je vršila preteklo nedeljo. »Domoljub« pa pravi, da je Orjuna »razbojniška« tolpa.

Lepi dr. Koroščevi uradniki. V Plevlju so aretirali bivšega radikalskega narodnega poslanca Šiljaka, šolskega nadzornika Večerca, trgovca Bariča in še deset oseb. Vsi aretiranci so osumljeni, da so sodelovali pri lanskem roparskem napadu na popa Nenadovića. Kakor poročajo, gre za razbojniško tolpo, ki je pred leti ropala in plenila pod pokroviteljstvom tamošnjega srezkega poglavarja. Orožniki so aretirali tudi srezkega poglavarja v Plevlju. In takim ušadnikom je dr. Korošec še plačo zvišal.

Nasilja dr. Koroščevih žandarjev. V vasi Bukovcu na Hrvatskem je orožniški kaplar brez povoda pretepel kmeta Nikola Fagača, pristaša HSS, in ga močno ranil z bajonetom na roki. — V Cetingu so pa oboroženi pristaši pučke stranke popolnoma pijani navalili na mirne zborovalce KDK in jih več težko ranili, a dva zaklali. Tako se izvajajo »katoliška« načela SLS, ko je ta stranka na vladi.

IZ STRANKE

Shodi Slovenske kmetijske stranke.

V Turjaku se vrši shod SKS v nedeljo dne 14. oktobra ob pol 11. uri (po maši). Govori tov. poslanec Pucelj.

Krka. Shod SKS se vrši v nedeljo dne 14. oktobra po prvi maši.

Zagradec. Shod SKS se vrši v nedeljo dne 14. oktobra ob 11. uri.

Vel. Gaber. Shod SKS se vrši v nedeljo 14. oktobra po prvi maši.

Radohova vas. Shod SKS se vrši v nedeljo 14. oktobra.

Poročata oblastni poslanec J. Bukovec in geom. Mravlje.

Kamnik. Seja okrajnega odbora SKS se vrši v nedeljo dne 14. oktobra ob 10. uri dopoldne pri Cerarju. — Franc Kristan, predsednik.

Preteklo nedeljo je imela naša stranka sledeče shode: V Dobovi, Kapelah, Sromljah, Pišecah in Artičah brežiškega okraja.

Na shodih so govorili tovariši: A. Prepeluh, dr. Novak in Milan Mravlje. Zborovanja, ki so izredno lepo uspela, so pokazala, da stoji vse slovensko kmetijsko ljudstvo odločno na naši strani za Svobodno Slovenijo in kdor se bo proti postavil, tega bodo Slovenci pomandrali.

Naši shodi v gornjegrajskem okraju.

V nedeljo dne 7. oktobra se je stresel Pušenjakov »tvrđi grad« do temelja. Že v soboto zvečer se je začelo v Mozirju, kjer so ob lepi udeležbi tržanov in pod predsedstvom g. dr. Goričarja govorili na shodu Ivan Pucelj, dr. Pivko in dr. Novačan. V nedeljo dopoldne pa se je vršil shod v Ljubnem. Na hiši tov. Podpečana, kjer se je shod vršil, je vihrala velika zastava. Udeležba je bila nepričakovano velika. Okrog 300 mož in mladeničev iz vsega okraja, celo iz oddaljene Nove Štite in iz Luč in Solčave, je prišlo, da sliši prvič pravega kmetijskega zastopnika Ivana Puelja. Shod je vodil g. Koebek, vpokojeni nadučitelj iz Gornjega grada. Prvi je govoril poslanec Pucelj, katerega so zborovalci navdušeno pozdravljali ob začetku njegovega govora, prav burno pa so mu ploskali, ko je končal svoj dve uri trajajoči govor. Kaj takega še Ljubno ni videlo. Navdušenja za tov. Puelja ni bilo

TEDENSKI KOLEDAR.

- 14. oktobra, nedelja: Kalist.
- 15. oktobra, ponedeljek: Terezija.
- 16. oktobra, torek: Gal, opat.
- 17. oktobra, sreda: Hedviga.
- 18. oktobra, četrtek: Lukež Ev.
- 19. oktobra, petek: Peter A.
- 20. oktobra, sobota: Felicijan.

SEJMI.

- 15. oktobra: Kamnik, Kranjska gora, Medlesk, Sv. Rok, Planina na Štajerskem, Loče, Murska Sobota.
- 16. oktobra: Kočevje, Sv. Filip v Varečah.
- 18. oktobra: Trbovlje, Lukovica, Radohova vas, Sorica, Boh. Bistrica, Krško, Mozirje, Podsreda, Vojnik.
- 20. oktobra: Maribor.

VALUTE.

Dati moramo za:	Din
1 nemško marko	13·56
1 švicarski frank	10·94
1 avstr. šiling	8—
1 angleški funt	276·48
1 amer. dolar	56·93
1 franc. frank	2·22
1 čsl. krono	1·68
1 italijansko liro	2·98

**Naročajte
»KMETSKI
LIST«!**

„Srečna sem“

pravi razumna Mica. „Moje življenje je neskaljena sreča. Pranje je najtežje delo v hiši, toda jaz se s tem ne mučim, ker mesto mene RADION pere sam.“

Varuje perilo!

ne konca ne kraja. Za njim je povzel besedo poslanec g. dr. Pivko, ki je radostno ugotovil, da še na nobenem shodu v Ljubnem, ko je zboroval le za demokrate, ni imel pred sabo take množice. Kot tretji je govoril tov. dr. Novačan, ki je pozval zborovalce, da se spomnijo mrtvega hrvatskega kmetijskega voditelja Stefana Radića. Gromko je zadonelo trikrat »Slava mu!« Tov. dr. Novačan je še predlagal resolucijo, s katero so zborovalci izrekli enoglasno zaupnico vodstvu KDK in njenim poslancem, posebno navzočemu tov. Ivanu Puelju in dr. Pivku. Popoldne se je vršil shod v Rečici ob Savinji v prostorih prijazne gostilne Fürstove. Predsedoval je tov. Matek. Nastopili so vsi trije govorniki in ko je prišla na glasovanje resolucija, so se izmed petdeset mož oglasili le trije proti, ki pa so izjavili, da bodo od klerikalnega poslanca Vladimirja Pušenjaka zahtevali, da se »opere«, ker je podpisal skupaj z morilec Punišo Račićem predlog, da pokojnega Radića dajo v blaznico ter na kraju tistega predloga zagrozil, da se bode poslužil tudi drugih sredstev, da se odstrani Radića. Če pa se g. Pušenjak ne bo

mogel oprati, tedaj bodo njegovi volilci iz gornjegrajskega sreza zahtevali od vodstva Slovenske ljudske stranke, da jim Pušenjaka nikoli več ne postavi kot kandidata, temveč koga drugega. Pri klerikalcih postavlja namreč kandidate za volitve — ne ljudstvo — temveč vodstvo Slovenske ljudske stranke, ki pa je pod vplivom obeh škofov in druge visoke duhovščine. Popoldne ob petih se je vršil shod v Šmartnem ob Paki pri g. Steblovniku. Shodu je predsedoval domačin g. prof. Steblovnik, ki je vse tri govornike tudi ljubezljivo pogostil. Vsi ti štirje shodi v gornjegrajskem srezu so pokazali isto sliko ljudskega razpoloženja, kakor vse druge prireditve kmetijsko-demokratske koalicije v Sloveniji, namreč, da pošteno slovensko ljudstvo neče imeti ničesar skupnega z morilec voditelja hrvaških kmetov Stefana Radića, da prezira tiste, ki so ostali v zvezi s srbsko radikalno stranko, iz katere je izšel morilec Puniša Račić, ter da bo to pošteno slovensko ljudstvo oster porotnik in sodnik vsem tistim, katere tudi 20. junija prelita kri ni spametovala, da bi delali pravo ljudsko politiko.

NOVICE

»KMETSKI LIST« — zaplenjen. Zadnjo številko našega lista nam je državno pravdnštvo v Ljubljani zaplenilo. Posamezne nezaplenjene članke bomo priobčili v prihodnjih številkah. Toliko v pojasnilo našim naročnikom.

Ponovni požigi na Gorenjskem. Že lansko leto je zločinska roka netila požare po raznih krajih Gorenjske in oblasti niso mogle kljub marljivemu zasledovanju priti požigalcem na sled. — Preteklo nedeljo je pričelo zopet goriti v Podkorenu pri Kranjski gori. Požar je uničil trem posestnikom vsa gospodarska in hišna poslopja in so gasilci komaj preprečili, da ni pogorela cela vas. Neznana zločinska roka je zanetila požar tudi v Zagorici pri Bledu. To je čudno, da ne morejo najti lopovskih požigalcev.

Sladenje vinskega mošta. Mariborski veliki župan je izdal pretekli teden razglas, s katerim dovoljuje vinogradnikom v smislu vinskega zakona sladenje mošta. Sladijo naj se le mošti navadnega namiznega vina izpod 14% sladkorja in mošti boljših vin izpod 17% sladkorja.

Velika tatvina v beograjskem vlaku. V torek ponoči preteklega tedna je neznan tat ukradel iz poštnega voza beograjskega brzovlaka poštno vrečko, v kateri je bilo 850.000 dinarjev. Tatvine je osumljen neki odpuščeni poštni uradnik, ki se je tedaj vozil v brzovlaku. Policija, ki je bila o tatvini obveščena, je šla na pošel in uzmoviča v osebi osumljenca v Subotici čez dva dni aretirala.

Poneveril 100.000 Din. Občinski tajnik občine Berkasovo, Borivoj Plavšič, je pretekli teden pobegnil in odnesel seboj 100.000 Din občinskega denarja. Oblasti ga pridno zasledujejo.

Vlomilci na delu. V Podlehniku pri Zavrču so pred nekaj dnevi udrli vlomilci v trgovino g. Žurmana in odnesli blaga za blizu 60.000 Din, a iz blagajne še 15.000 Din gotovine. Mariborska policija je šla takoj na delo in našla prav dobre sledove za zločinci, ki so razni domačini.

Borba z jelenom. V kraljevem lovu v Krmi je pretekli teden z močnim rogovjem obožen jelen nevarno ranil hlapca Jakoba Požka, ki je hotel pomagati svojemu gospodarju, katerega je jelen napadel. Požku je jelen zasadil rogovje v trebuh in ga vrgel daleč od sebe. Ranjenca so pripeljali v ljubljansko bolnico.

Napovedal svojo smrt. V Koprivnici na Hrvaškem je posestnik Kostanjšek napovedal že lani svoji ženi in sosedom, da bo umrl letos 1. oktobra. Omenjenega dne se je mož res poslovil od domačih in znancev ter naročil krsto. Nato je sedel s svojo družino k obedu. Med obedom mu je postalo nenadoma slabo. Kostanjšek se je zgrudil na tla. Zadela ga je kap. To je na Hrvaškem že drugi slučaj, da so kmetje natančno napovedali dan in uro svoje smrti.

Razsekano in zažgano žensko telo. V sredo preteklega tedna je dobila orožniška postaja na Bledu pismo, v katerem ji naznanja nekdo, da se nahajajo v gozdu pod Babjim zobom ostanki razsekane in zažganega ženskega telesa. Orožniki so se podali na pot in res našli vse tako, kakor je bilo v pismu napisano. Našli so v bližini košček srajce, nogavice in zapestnico. Domnevajo, da gre za zločin nad kako letoviščarko. Poizvedovanja se vrše na vse strani.

Poštni avto se prevrnil v jarek. Pri Brodu ob Kolpi se je poštni avtomobil, v katerem so bili štirje potniki, na ovinku prevrnil ter zdrčal v 50 metrov globok jarek. Šofer in potniki so pravočasno poskakali z avtomobila ter si tako rešili življenje. Avtomobil sam se je popolnoma razbil.

Izseljevanje v Argentinijo je dovoljeno poleg poljedelcem sedaj tudi rokodelcem, in sicer mizarjem, kovačem, sedlarjem, mehanikom in pekrom. Kdor želi iti na delo v Argentinijo, se mora najprej obrniti pismeno ali ustmeno na argentinski konzulat, ki se nahaja za Slovenijo v Zagrebu, da dobi predpisano vstopno dovoljenje, katero mora priložiti prošnji za izseljeniški potni list. Poleg tega dovoljenja in ostalih predpisanih dokumentov treba je priložiti prošnji za izseljeniški potni list tudi verodostojen dokaz, da je prosilcu v Argentiniji zasigurano delo.

Obračun s cigani. Preteklo nedeljo so se kmetje iz vasi Podejin pri Vagu oborožili s kosami in podobnim orodjem ter šli nad cigane, kateri so jim zažgali hleve in šupe. Prišlo je do strahovitega boja, v katerem je bilo ubitih 5 ciganov. Dve ciganki sta smrtno ranjeni, 7 težko ranjenih ciganov so odpeljali v bolnico. Orožništvo je bilo nasproti razjarjenim kmetom brez moči.

Srbska tatinska tolpa v Parizu. Te dni se je posrečilo pariški policiji aretirati večjo vlomilsko tolpo, ki je že par let kradla po Parizu. Vlomilci in tatovi so bili sami Srbi in člani one beograjske cincarije, s katero se je zvezala SLS na življenje in smrt, da ne bo »vera« v nevarnosti.

Atentat na japonskega cesarja. Ko se je pretekli teden vračal japonski cesar iz parlamenta, kjer je prisostvoval otvoritveni seji, ga je napadel z nožem mlad anarhist. Spremljevalci cesarja so preprečili atentat in napadalec aretirali.

Tri mesece zapora radi poljuba. V Padovi se je vodil te dni proces proti dvema gospodičnima iz Trsta, ker sta bili obtoženi, da sta se pustili poljubiti od nekega gospoda, ki se je nahajal v društvu. Sodnik ju je po obširni razpravi obsodil na tri mesece zapora.

Najden Amundsenov aeroplan. Skandinavski ribiči so našli v severnem ledenem morju ostanke Amundsenovega aeroplana. S to najdbo je povsem gotovo, da je postal veliki polarni raziskovalec žrtev severnega ledenega morja in svoje človekoljubnosti, ko je hotel rešiti ponesrečene Italijane in jim letel z letalom v pomoč.

Poroka z morilecem očeta. V občini Damar na Ogrskem je pred devetnajstimi leti ubil Josip Drotos posestnika Ludvika Uja. Ubijalec je na zločin nagovorila posestnikova žena. Ubijalec in žena ubitega posestnika sta bila obsojena na dosmrtno ječo. Po osemnajstih letih ječe je bil ubijalec pomiloščen. Med tem časom se je hčerka umorjenega posestnika razvila v lepo dekle. Pomiloščeni Drotos jo je spoznal in kmalu se je med njima razvila vroča ljubezen. Pred par tedni se je vršila poroka in tako se je mlado dekle poročilo z ubijalcem svojega očeta.

Voda in žganje. Dva Angleža sta se dogovorila, da ne bodeta več pila žganje, ampak samo vodo. Po tej težki odločitvi se je razvil med njima razgovor: »Vse je lepo in prav«, odgovori prvi, toda kaj bo, če zboliva. Za ta slučaj je vendarle potrebno kapljico žganja. »Se razume«, odvrne drugi. In kupila sta vsak po eno steklenico žganja. — Po treh dneh prične prvi tarnati, da je bolan in da mora pokusiti vsaj par kapljic žganja, da mu odleže. »Prekasno«, mu odgovori drugi, »jaz sem bil včeraj cel dan bolan«.

Simplonski tunel. Največji tunel na svetu je simplonski, ki meri 19 kilometrov in 825 metrov. Spočetka je bil položen samo en tir skozi tunel, l. 1912 so pa pričeli graditi še drugega, ki je bil radi vojne dovršen še le 1921. leta.

Rešitev gospodinje je RADION. Pranje perila ji ne vzame preveč časa, ima zato priliko, da se briga za druge hišne posle. Z Radionem se nudi vsakomur sredstvo za pranje, s katerim se pere brez vsakega truda in s katerim se ne poškoduje perila.

Kako se pride do bogastva? V siromašnem delu Londona je umrl človek, ki je celo svoje življenje luščil čebulo. Čeprav za ta poklic ni potrebna visoka šola, je vendar mož zapustil po svoji smrti en milijon in pol dinarjev. Njegovi nasledniki premišlujejo, kako bi v čiščenju čebule napredovali.

Katastrofa druge ameriške podmornice. Amerikanska podmornica »S 17« se je s celo posadko potopila v bližini Panamskega prekopa. Potopljena podmornica je ena izmed največjih ladij te vrste ameriške mornarice. To je sedaj že tretji slučaj, da so se potopile podmornice s celokupnim moštvo.

Ledolomilec »Krasin« gre domov. Ruski ledolomilec »Krasin« je prispel z iskanjem v severnem morju ponesrečenega Amundsenova, znamenitega škandinavskega raziskovalca severnega pola. Amundsen je hitel z aeroplanom na pomoč ponesrečenemu Nobilu, a se je sam ponesrečil nekje v ledenem morju. Brezuspšno ga je iskal več mesecev ruski ledolomilec »Krasin«, ki se te dni vrača v Leningrad. Kakor smo že poročali, se je posrečilo »Krasinu« rešiti le generala Nobila in njegovo malo skupino.

Človek, ki je dal 67 litrov krvi. Parižan Raymond Briez, tržni nadzornik, je žrtvoval 67 litrov svoje krvi, da reši življenje nekega težkega bolnika, kateremu je pretela smrt vsled izgube krvi. Žrtvovanje krvi do sedaj še ni prav nič škodilo dobrotljivemu Parižanu.

Trdnjava zletela v zrak. Pred kratkim je zletela v zrak velika španska trdnjava v bližini mesta Melila. Iz dosedaj še nepojasnjenih vzrokov je nastala v trdnjavi, v kateri se je nahajalo okrog 20 vagonov municije, strahovita eksplozija, ki je spremenila na mah celo trdnjavsko obzidje v ruševino. Eksplozija je bila tako močna, da je porušila tudi del mesta Melile tako, da se niti ne pozna kje so hiše stale. Na mnogih krajih je nastal požar. Posadka v trdnjavi je cela uničena in na stotine civilnega prebivalstva je dohitela smrt pod ruševinami.

Spomenik kravi. V državi Washington v Ameriki so postavili te dni velik spomenik, na čigar podnožju počiva mramornata krava, a izpod nje napis na bronasti plošči. Krava je zaslužila spomenik s tem, da je v teku svojega desetletnega življenja dala 16.500 litrov mleka.

157 let star Turek išče mlado ženo. Najstarejši carigrabski meščan Zaro Agha ima sedaj 157 let in je že v tretjič vdovec. Radovednim ljudem je izjavil, da je zato dočakal tako visoko strost, ker ni celo življenje pil žganja in alkoholnih pijač in nikdar kadil. Sedaj išče četrto ženo.

Lopov kot — odvetnik. Dunajsko sodišče je že dalj časa iskalo nekega prebrisanega lopova radi raznih zločinov, ki jih je izvršil na Dunaju. Te dni se je pa sodnijskim stražnikom posrečilo zaslediti iskanega zločinca v vlogi advokata, ko je na sodišču zagovarjal pri sodnih razpravah razne lopove in nepripriprave. Zločinec se je po izdani tiralici od sodišča skrival dalj časa po mestu, končno pa prišel na originalno misel, da bo najbolj varen pred sodiščem, ako se izda za advokata in bo kot tak imel stalno opravila v sodišču samem. Zamisel se mu je izvrstno posrečila. Kot dr. Löwenstein je zaslovel za izvrstnega advokata, in je imel vedno več strank, katere je zastopal. Posebno dobro je branil tatove in vlomilce, dokler ga ni spoznal jetniški paznik in aretirali.

Rastlinske zdravilne likerje za želodec — grenke, polgrenke, sladke kakor tudi rum, pelinkovec, kimljovec, slivovko in druge žgane pijače nudi po najnižjih cenah »Gloria«, rastlinska destilacija, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. — Pišite po cenik še danes!

MLADINSKI VESTNIK

Sovodenj. Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo 21. oktobra vinski trgatav v gostilni gospe Freljih. Igrala bo prijazna Škrbinova domača godba. Kdor si želi prijetne zabave naj se udeleži te prireditve.

Orlavas. Tukajšnje društvo kmetijskih fantov in deklet »Zimzelen« priredi v nedeljo dne 14. oktobra t. l. v dvorani ge. Brišnik-ove v Št. Rupertu trgatav grozdja. Na sporedu je poleg trgatve licitacija sedem kilogramov težkega ameriškega grozda, šaljiva pošta in druge zanimivosti. Svira domači mlajši tamburaški zbor. Začetek ob 6. uri zvečer. Vse prijatelje neprisiljene zabave vljudno vabi odbor.

Pri slabem občutku je Franz-Josefova naravna grenka voda prijetno delujoče domače sredstvo, od katerega sigurno deluje tudi mala količina. Dopisi specialistov za ženske bolesi hvalijo blago delovanje **Franz - Josefove** grenke vode, katera posebno prija nežnemu organizmu.

Zasedanje tarifnega odbora v Zagrebu.

V sredo 26. septembra so vse štiri sekcije tarifnega odbora pričele z nadaljevanjem dela, ki je bil prejšnji teden v Beogradu prekinjen. Po dnevnem redu, katerega smo priobčili v prejšnji številki, so bili takoj prvi dan zaslišani interesenti lesne produkcije in industrije. Najpopreje se je vršila tozadevna generalna debata glede stališča lesne industrije in trgovine napram predstoječi reformi železniške tarife. Takoj nato je pričela specialna debata o posameznih tarifskih postavkah. Zastopniki lesne produkcije, trgovine in industrije so predvsem zahtevali osiguranje izvoza in transporta drv za kurjavo v Vojvo-

dino. Nadalje se je konstatiralo, da produkcija bukovega oglja v naši državi stalno pada, čemur je v prvi vrsti kriva previsoka vozarina za oglje po železnicah. Enodušna je bila zahteva, da se tarifa za prevoz oglja znatno zniža ter se obenem ukine 10% pribitek za transportiranje oglja v zaprtih vagonih. Naglašala se je potreba znižanja prevozne tarife za prevoz hlodov do domačih žag, dočim proti povišanju tarifskih postavk za izvoz hlodov iz mehkega in trdega lesa ni bilo od strani zastopnikov lesne industrije nikakega ugovora. Razen tega je bil stavljen predlog, da se zniža tarifna postavka za prevoz telegrafskih drogov do 20 cm premera v dolžini 7 do 14 m in to v lokalni kakor tudi v luški tarifi. Razpravljalo se je vprašanje diferenciranja prevoznih postavk za izvoz rezanega lesa in vprašanje povišanja tarif za rezan les. Ugotovilo se je, da je potrebno vzeti pri končnem reševanju tega vprašanja v obzir vse momente, ki imajo vpliv na vsakočasni položaj odnosno konjunkturo na lesnem trgu. Daljša posvetovanja so se vršila o tarifnih za jamski in brusni les ter za taninski les. Posebno taninska industrija je zahtevala izrecno zaščito za prevoz taninskega lesa v svoje tovarne.

Pri razpravi o kemični industriji so bili vzeti v pretres tarifi za sodo in je bila utemeljitev zahtev te industrije stvarna. Ravno tako so iznesli producenti mila svoje zahteve glede prevoznih postavk za prevoz surovin kakor tudi gotovih izdelkov svoje industrije.

Zastopniki industrije umetnih gnojil pa so predvsem dokazali veliko važnost in nujno potrebo te industrije za agrarno produkcijo naše države. Na podlagi zanimivih statističnih podatkov so ugotovili, da je naša država glede uporabe umetnih gnojil na zadnjem mestu v Evropi. Čela Srbija z Južno Srbijo skupno je porabila po prevratu dva vagona umetnega gnojila letno. Z veliko propagando, ki se je vršila po vojni, se je doseglo jedva 50 vagonov uporabe umetnega gnojila. Konstatiralo se je,

da naša vlada v tem vziru ničesar ne stori. Češkoslovaška republika je izdala eno milijardo čeških kron za brezplačen prevoz umetnih gnojil v državi. Razume se, da je s tem dosegla velikanski uspeh v dvigu produkcije poljskih pridelkov. V očigled temu se je zahtevalo znižanje vozarine za surovine te industrije predvsem za apno, perit in fosfat. Tudi za prevoz modre galice je bila zahtevana zaščita.

Pri obravnavanju tarif za prevoz cementa sta se pojavili dve grupi in sicer splitska z nekaterimi južnimi interesenti in pa slovenska odnosno trboveljska z nekaterimi severnimi tvornicami.

Vprašanje luških tarif je z ozirom na sprejetje nettunskih konvencij postavljeno popolnoma na drugačno stališče in se bo moralo to vprašanje urejevati s popolnoma novih vidikov.

* * *

Sadna razstava v Ljubljani. Ob priliki velike razstave »Tisk«, ki je na Ljubljanskem velesejmu od 7. do 21. oktobra, je isti priključena tudi razstava sadja, zvezana s sadnim sejmom. Navzlic temu, da letošnja sadna letina ni posebno bogata, se je vendar posrečilo zbrati veliko množino izbranega sadja. Do sedaj so prijavljene sledeče vrste: Zgodnja zimška jabolka: ananas, zlata parmena, belle fleur, pisani kardinal, bismark itd. Pozna zimška jabolka: Kanadska reneta, landberška reneta, bobovec, mošančkar, londonski peping, boskopski kosmač, janatan, šampanjska reneta, baumanova reneta itd. — Vse sadje bo lepo, pravilno vloženo v ameriških zabojih od 20 do 25 kg.

Fr. Govekar, Rokovnjači. Ljudska igra s petjem v 5 dej. Tretji natisk. Oder, zbirka gledaliških iger, 19. zvezek. V Ljubljani 1928. Založila Tiskovna zadruga. Str. 70. Cena s poštnino vred Din 21.—. — Prihujeno Govekarjevo igrno Rokovnjači je izdala Tiskovna zadruga v tretjem natisku. Igrno so povsod že tolikokrat proizvajali, da je odveč o njej vsaka beseda. Novi natisk bo dobrodošel vsem podeželskim odrom, ki je še nimajo. Igrali jo bodo zopet in zopet.

Varčen gospodar, si nabavi pred zimo za obleke in perilo, katero gotovo najde v veliki zalogi in izbiri ter dobri kakovosti pri obče znani priporočljivi
tvrdki R. Miklauc „Pri škofu“
Lingarjeva ulica. Ljubljana Pred škofijo 3.
Trgovina obstoji že 59 let ter drži v zalogi blago samo dobrih kakovosti iz prvovrstnih tovarn kakor pred vojno.
— Tvrdka pošilja blago na željo tudi po pošti. —

Ceneno češko perje!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljše vrsta 275 dinarjev. Pošiljatve carine prosto, proti povzetju od 300 Din naprej poštine prosto. — Vzorec zastanj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na Benedikt Sachsel, Lobež št. 28 pri Plznu, Češkoslovaška. Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

DEŽNIKI

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno 1839

Suhe gobe

Kupuje SEVER & K^o Ljubljana

Prvovrstno

semensko pšenico in rž „EKONOM“

dobavlja v vsaki množini

osrednja gospodarska zadruga
Ljubljana, Kolodvorska 7

KMETSKE HRANILNE IN POSOJILNE DOM

Račun poštne hranilnice št. 14257 reg. zadr. z neomej. zav. Brzojavke „Kmetički dom“. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poroštvu ter zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje

vloge na **6%** brez od-povedi
knjižice čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:
Vsak delavnik od 8.—12.1/2 in od 3.—4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije. Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

„Levoročni“ „Flachstep“ Cylinder

Znano je, da so najpreziciznije izdelani samo šivalni stroji znamke: „Gritzner“ in „Adler“ za dom, obrt in industrijo

Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija

le pri **Josip Petelinc, Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

**Izšla je
Blasnikova**

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929,

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika nasl.
tiskarna in litografični zavod
LJUBLJANA, Breg 12

Pozor!

Vse sirarne in mlekarne, katere izdelujejo domači emendolski in polemendolski sir, naj pošljejo takoj pismene ponudbe na Upravo lista z navedbo velikosti hlebov, starosti, količine in najnižje cene pod »Domači sir«.

SUHE GOBE

plačnje
najvišje

M. Geršak & Co.
Ljubljana, Prečna ul. 4
(poleg mestne ljudske kopeli)
Telefon 2329

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5

Velika zaloga

SUKNENEGA BLAGA

za moške in ženske obleke. — Lepa izbira svilenih rut in šerp. — Krojači in šivilje, pišite po vzorec!

Zakaj pusti navadno milo vedno ostanek nesnage v perilu?

Del nesnage v perilu je masten ter se vsled tega ne more izprati z navadnim milom (kakor mastni madež), temveč ostane kot rumenkasto-sivi ostanek nesnage v perilu ter se dá (ravno tako kakor mastni madež) razkrojiti samo kemičnim potom. V to svrhu izdelujemo Benzit-Nadmilo, ki odstranjuje mastne madeže, najmanjšo in največjo nesnago in ostanek nesnage, ki ostane v vlaknih tkanine, na kemičen način. V bodoče perite z Benzit-Nadmilom! To milo ima dosedaj neznanu čistilno moč in varuje perilo!

**1 ZAVOJ BENZIT
5 DINARJEV.**

Benzit Nadmilo

z dvojnimi učinkoma

Tvornice Zlatorog, Maribor

Kmetovalci, gnojite s Kalijevo soljo

na hektar (1¼ orala) s sledečimi količinami 40% kalijeve soli: Na žitih in travnikih: 100 do 150 kg (50—75 kg na oral). Na krompirju, repi, pesi, detelji in koruzi: 200—300 kg (100 do 150 kg na oral). Na hmelju, vinogradu in sočivju 250—350 kg (125—200 kg na oral).

Večjo tu navedeno količino rabite na hektar (oral) tedaj, če v istem letu niste zadostno gnojili s hlevskim gnojem. Vsakoletno gnojenje s 40% kalijevo soljo, superfosfatom in apnenim dušikom je edino sredstvo za doseg največjih pridelkov. Tako gnojenje imenujemo **popolno gnojenje**. — Ze mešano gnojilo »Nitrofoskal Rušec« je zelo priporočljivo.

Agrikulturno kemični urad Zagreb, Trg N. br. 4/b.,

ki deluje po nalogu znanega nemškega »Kali-sindikata«, Vam dá vedno brezplačno vsa potrebna pojasnila in brošure od vseh vrst umetnih gnojil.

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogel Pred škofijo 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.